

PRI KRAJU FINALNA VERZIJA ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE DO 2020. GODINE

Strateški dokument za razvoj Istre

Ovih dana završilo je savjetovanje sa zainteresiranom javnošću koja se aktivno putem mišljenja i komentara mogla uključiti u razmatranje prijedloga nacrtu nove Županijske strategije za razdoblje do 2020. godine. Jedan od glavnih ciljeva ovog savjetovanja koje je provedeno tijekom veljače bilo je ostvarivanje načela partnerstva, transparentnosti, ravnomjerne predstavljenosti i suradnje pri definiranju zajedničkih

Ovaj je dokument važan jer daje osnovu za usmjeravanje i rangiranje razvojnih projekata županije, gradova i općina te stvara preduvjete da se razvojni projekti kandidiraju za financiranje sredstvima iz EU fondova i ostalih izvora

prioriteta razvoja na području Istarske županije.

Naime, Županijska razvojna strategija je temeljni planski dokument za održivi društveno-gospodarski razvoj svake županije i kao takav predstavlja ključni do-

kument politike regionalnog razvoja u kojem se, sukladno odredbama Zakona o regionalnom razvoju, određuju strateški ciljevi i prioriteti održivog društveno-gospodarskog razvoja Istarske županije do 2020. godine.

Taj je dokument važan jer daje osnovu za usmjeravanje i rangiranje razvojnih projekata županije, gradova i općina te stvara preduvjete da se razvojni projekti u skladu sa strateškim odrednicama, kandidiraju za financiranje sredstvima iz EU fondova te ostalih izvora.

Županijsku razvojnu strategiju donosi jedinica područne (regionalne) samouprave nakon prethodno pribavljenog mišljenja partnerskog vijeća te ostalih tijela relevantnih za po-

druće županije, uzimajući u obzir potrebu osiguranja ravnomjernog razvoja svih dijelova županije.

Podsjetimo, kako je prvi strateški dokument razvoja Istarske županije izrađen za razdoblje od 2006. do 2010. godine (Regionalni operativni program Istarske županije - ROP) pri čemu je Istarska razvojna agencija (IDA) imala ulogu koordinatora izrade, a usvojila ga je Skupština Istarske županije 11. rujna 2006. godine. Potom je slijedila izrada Župa-

nijske razvojne strategije za razdoblje od 2011. do 2013. godine, koju je Skupština usvojila 30. svibnja 2011. godine.

Nacrt nove Županijske razvojne strategije za razdoblje do 2020. godine je trenutno u finalnoj fazi, a u travnju se planira prezentacija tog dokumenta te njegovo usvajanje na županijskoj Skupštini.

D. B. P.

nastavak na str. 2

pula+2020

Europska prijestolnica kulture
Grad finalist kandidature

INTENZIVIRATI EDUKACIJU GRAĐANA O VAŽNOSTI PRIMARNE RECIKLAŽE I GOSPODARENJA OTPADOM

U Istri službeno popisano 266 divljih odlagališta

Osnovni zadatak za-
okruživanja jedinstve-
nog sustava gospo-
darenja otpadom, jest
uspostava nadzora
nad tokovima otpada
od njegova nastanka
do konačnog zbrinja-
vanja, uz uvođenje
znatnih ušteda prirod-
nih resursa i smanjenja
onečišćenja okoliša

nastavak sa str. 1

Županijska razvojna strategija kao strateški dokument za razvoj Županije ključan je i za buduće programsko razdoblje te je između ostalog usklađen s operativnim programima i strateškim prioritetima razvoja na nacionalnoj i europskoj razini, s ciljem što boljeg planskog financiranja projekata i putem EU fondova.

U samom nacrtu strategije detaljno se prikazuje analiza stanja u svim područjima te se daju peporuke i smjernice za svaki budući razvoj. Sama strategija primjerice obuhvaća područje socijalne skrbi, zdravstva, sporta i rekreacije, znanosti i obrazovanja,

Građevinski otpad najčešće završava na ilegalnim deponijama

civilnog društva, gospodarstva, zaštite okoliša i održivog razvoja, poljoprivrede, turizma, poduzetničke klime, obrtništva te donosi pregled demografska kretanja na razini Istarske županije. U dijelu vezanom uz zaštitu okoliša i gospodarenje otpadom, navodi se kako Županijski centar za gospodarenje otpadom Kaštijun (ŽCGO Kaštijun) predstavlja ključnu građev-

nu u integriranom sustavu gospodarenja otpadom u Istarskoj županiji te da u narednom planskom razdoblju (2016.- 2020.) predstoji unapređenje i dodatna izgradnja sekundarne infrastrukture.

Stoga će jedinice lokalne samouprave nastaviti sa sanacijama odlagališta komunalnog otpada te, uz pretovarne stanice, provesti rekonstrukciju lokacija iz-

gradnjom reciklažnih dvorišta, sortirnica primarno izdvojenog korisnog i opasnog otpada iz komunalnog otpada te kompostana za obradu "biootpada" ako studija opravdanosti pokazuje da je to ekonomski opravdano.

Istodobno će se intenzivirati edukacija stanovništva, osobito u pogledu važnosti primarne reciklaže i uvođenja novog tarifnog

sustava u kojem se mora uvesti mjerna jedinica za ostatni komunalni otpad, količina proizvedenog otpada (kg ili m³).

Osnovni zadatak zaokruživanja jedinstvenog sustava gospodarenja otpadom, jest uspostava nadzora nad tokovima otpada od njegova nastanka do konačnog zbrinjavanja, uz uvođenje znatnih ušteda prirodnih resursa i smanjenja onečišćenja okoliša. U konačnici, učinkovitost i uspješnost sustava ovisit će o svakom pojedinom proizvođaču otpada (građani i privredni subjekti) i završavati na ŽCGO-u Kaštijun.

Ovim projektom, uz kontinuirano održavanje i unapređivanje sustava, Istarska županija stvara dugoročno rješenje u skladu s najvišim europskim i svjetskim ekološkim standardima u gospodarenju otpadom. U planskom razdoblju, navodi se pak kako je neophodno razviti učinkovit ekološki, energetski i ekonomski opravdan sustav energetskog iskorištavanja otpada nastalog posebno u postrojenju za mehaničko-biološku obradu ostatnog dijela otpada iz komunalnog otpada na ŽCGO-u Kaštijun te muljeva iz uređaja za pročišćava-

nje komunalnih otpadnih voda.

Pored službenih odlagališta, na području Županije još uvijek postoje i "ilegalna" odlagališta (266 popisanih divljih odlagališta), unatoč kontinuiranom procesu sanacije. Konkretni problem i jedan od glavnih uzroka nastanku novih, kao i korištenja postojećih lokacija ilegalnih odlagališta leži u neadekvatno riješenoj situaciji sa građevinskim otpadom.

Iako je Zakonom o otpadu propisano da bi gradovi i općine na svom području morali imati barem jedno reciklažno dvorište namijenjeno razvrstavanju, mehaničkoj obradi i privremenom skladištenju građevinskog otpada, veći broj jedinica lokalne samouprave još uvijek, čak niti u prostorno-planskoj dokumentaciji nije definirao postojanje spomenutih lokacija. Dodajmo kako su trenutačno u funkciji samo tri službene lokacije na kojima je moguće odložiti građevinski otpad, a sve tri se nalaze na području južne Istre. Tako i dalje ilegalno odloženi građevinski otpad, nerijetko postaje motiv za odlaganje drugih, pa i opasnih vrsta otpada.

D. BAŠIĆ-PALKOVIĆ

INFORMACIJSKI CENTAR "EDIC PULA" PROGLAŠEN JEDNIM OD NAJAKTIVNIJIH U HRVATSKOJ

Puľski EDIC informira građane o svemu što ih zanima o EU

Informacijski centar EDIC Pula-Pola proglašen je jednim od najaktivnijih centara na području Hrvatske za 2015. godinu te će i u ovoj godini nastaviti s brojnim aktivnostima, za što je Predstavništvo Europske komisije u Republici Hrvatskoj odobrilo iznos od 150 tisuća kuna.

U 2016. godini EDIC Pula-Pola planira nastavak aktivnog informiranja građana kroz razne edukativne radionice na teme "Mogućnosti financiranja EU projekata iz programa prekogranične suradnje", "Prilike za srednje i male poduzetnike u kontekstu energetske učinkovitosti" te "Socijalne inovacije". Za Tjedan mobilnosti Europske unije, koji će se održati

u rujnu, EDIC organizira edukativnu radionicu vezanu za "Urbanu mobilnost" te će tom prigodom biti izdana brošura "Pametno kretanje u gradu i održiva mobilnost u urbanom prometu". Osim toga, EDIC Pula-Pola će se u svibnju sa svojim programom uključiti u obilježavanje Europskog tjedna 2016. čija se završna manifestacija planira održati na pulskoj Gradskoj tržnici.

Kako bi se predstavio što većem broju građana, Informacijski centar EDIC Pula-Pola aktivno će se uključiti i u programe brojnih važnih događaja diljem Istre kao što su "Sa(n)jam knjige u Istri" i "Pula Film festival". Upravo će se kroz različite manifestacije i in-

Ured pulskog EDIC-a nalazi se u Puli na Giardinima

formativne materijale informirati građani o njihovim pravima i mogućnostima u Europskoj Uniji.

Informacijski centar EDIC Pula-Pola, kao dio europske mreže informacijskih centara Europe Direct (EDIC), osnovan je u

svrhu informiranja europskih građana i promicanja građanskog sudjelovanja na lokalnoj i regionalnoj razini. Kako nam je izjavila Kristina Fedel Timovski, voditeljica Odsjeka za europske politike, međunarodnu suradnju i informi-

Interakcija i na društvenim mrežama

EDIC Pula-Pola smješten je na Giardinima 2 i otvoren je za građane svakim radnim danom od 9 do 13 sati. Centar ima vrlo aktivnu web stranicu te se interakcija s brojnim korisnicima ostvaruje i putem društvenih mreža. Putem lokalnih medija redovito se objavljuju novosti o EU, pozivi na radionice i ostale zanimljive informacije. Kao jako koristan izvor informacija vezan za europske procese te mogućnosti EU financiranja pokazao se i Euro Info Newsletter koji EDIC Pula-Pola mjesečno sastavlja te šalje na više od 500 e-mail adresa, a koji svi građani mogu zatražiti i redovito primati putem e-maila.

ranje u Gradu Puli, nositelj projekta je Grad Pula, a aktivnosti se provode u sklopu njezinog odsjeka.

Radi veće učinkovitosti ureda, kontinuirano surađuju sa stručnjacima iz Istarske županije, Istarske razvojne agenci-

je, Zaklade za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva te Agencije za ruralni razvoj Istre, koji zajedničkim snagama i znanjem pomažu približiti vrijednosti EU svim stanovnicima Istre.

G. ROJNIĆ

ŽUPAN VALTER FLEGO SUDJELOVAO NA ZASJEDANJU ODBORA REGIJA U BRUXELLESU

Kriza izbjeglica uz zajedničku odgovornost

.....
U svom izlaganju župan Valter Flego govorio je o velikim izazovima s kojima se trenutno susreće cijela Europska unija, istaknuvši ponajprije neviđeni priljev izbjeglica za što je nužno uspostaviti sveobuhvatnu strategiju i jedinstven sporazum između država članica

Istarski župan Valter Flego sudjelovao je proteklog mjeseca na 116. plenarnom zasjedanju Odbora regija u Bruxellesu. U fokusu rasprave bile su najaktualnije europske teme, poput imigracijske i integracijske, regionalne i obrazovne politike. U svom izlaganju župan je govorio o velikim izazovima s kojima se trenutno susreće cijela Europska unija, istaknuvši ponajprije neviđeni priljev izbjeglica za što je nužno uspostaviti sveobuhvatnu strategiju i jedinstven sporazum između država članica. O tome je na plenarnom zasjedanju govorio i predsjednik Europskog vijeća Donald Tusk, koji pak smatra kako se treba postići pravedna raspodjela odgovornosti u vezi s migracijama, posebice što se tiče premještaja i preseljenja izbjeglica.

Proaktivna Europa

Predsjednik Tusk je, stoga, izjavio kako će "sljedećih šest tjedana biti ključna za budućnost Europske unije, a presudnu ulogu imat će naši gradovi, lokalne zajednice i regije". Na toj se razini, dodaje Tusk, rješavaju problemi, a naša je zadaća zajednički upravljati krizom. Predsjednik Europskog Odbora regija Markku Markkula smatra, pak, kako Europa treba biti proaktivna, a zatvaranje granica i podizanje zidova nisu prihvatljiva rješenja, s čime je složan i župan Flego.

Valter Flego na Odboru regija u Bruxellesu

-Od samog početka ističem kako problemu izbjeglica trebamo pristupiti vodeći se principima solidarnosti i zajedničke odgovornosti, dugoročne održivosti i poštivanju ljudskih prava, istaknuo je župan Flego dodajući kako je Odbor regija stava da je jačanje granične kontrole i mjera protiv nepropisne migracije nužno, ali ne smije biti važnije od međunarodnih obveza spašavanja života, poštivanja ljudskih prava ili od prava na traženje azila u EU.

S tim ciljem, Odbor regija raspravljao je i o "Nacrtu rezolucije o

Skupština Jadransko jonske euroregije na ljetu u Puli

☀ Prilikom boravka u Bruxellesu, župan je sudjelovao i na sjednici Predsjedništva Jadransko jonske euroregije na kojoj je usvojen plan rada za 2016. godinu te su definirana glavna područja suradnje na projektima, posebice što se tiče programa prekogranične suradnje Italija-Hrvatska. Na inicijativu istarskog župana, odlučeno je da će se u srpnju održati svečana Skupština Jadransko jonske euroregije u Puli, budući da je u tom gradu 2006. godine i osnovana.

prijetnji EU-ovom schengenskom području bez granica" u kojem apelira na nužnost hitnog zajedničkog i održivog pristupa u upravljanju europskim vanjskim granicama. Od-

va projekt Europske unije. Župan Flego istaknuo je kako su slobode kretanja robe, usluga, osoba i kapitala, okosnice europskog gospodarstva, a imaju važan društveni i teritorijalni učinak, te veliku simboličnu vrijednost za europske građane. Kao iznimno značajnu za prilike u Istri, župan je izdvojio i raspravu s povjerenicom Europske komisije za regionalnu politiku Corinom Cretu.

Smanjiti razlike među regijama

Naime, Odbor regija ističe kako je prioritet smanjivanje razlika koje postoje među pojedinim regijama, kao i smanjivanje zaostalosti regija u nepovoljnom položaju. Po tom pitanju, glavni su instrument upravo strukturni i investicijski fondovi kojima se promiče uravnotežen razvoj regija u svim državama članicama.

-Kako bi u što većoj mogućoj mjeri iskoristili financijske prilike tih fondova, kroz Odbor regija iznijeli smo nekoliko prijedloga s kojima bi se pojednostavilo upravljanje projektima koje financira EU, pojašnjava župan, navodeći kako je, primjerice, potrebno smanjenje vremenskog razdoblja za povrat troškova korisnicima; uvođenje jedinstvenog skupa općih pravila revizije projekata; dosljedna pravila koja se odnose na prihvatljivost troškova itd.

Na plenarnom zasjedanju bilo je govora i o obrazovnoj politici te su se sudionici osvrnuli na novi program EU-a za obrazovanje Erasmus+, koji je u protekle dvije godine omogućio velikom broju studenata i nastavnika odlazak u inozemstvo na usavršavanje. Odbor regija je, tom prilikom, jednoglasno istaknuo presudnu ulogu koju obrazovanje, istraživanje i inovacije imaju u suvremenom europskom društvu naglasivši kako treba ojačati ulaganja u te sektore.

D. BAŠIĆ-PALKOVIĆ

Udrugama na raspolaganju 150 tisuća kuna

Županijski Upravni odjel za međunarodnu suradnju i europske poslove objavio je Javni poziv za podnošenje prijave za dodjelu sredstava udrugama. Putem tog poziva dodjeljuju se sredstva za međunarodne aktivnosti i sufinanciranje projekata odobrenih za financiranje u okviru programa Europske unije i drugih programa međunarodne suradnje za ovu godinu.

Temeljem Javnog poziva raspodijelit će se sredstva u ukupnom iznosu od 150 tisuća kuna u okviru nekoliko prioritarnih područja. Naime, sredstva će se dodjeljivati za međunarodne aktivnosti udruga, i to u ukupnom iznosu od 50 tisuća kuna a sufinancirati će se i projekti udruga odobrenih za financiranje u okviru programa Europske unije i drugih programa međunarodne suradnje, u ukupnom iznosu od 100 tisuća kuna. Javni poziv s pripadajućom dokumentacijom objavljen je na mrežnim stranicama Istarske županije te mrežnim stranicama Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Rok za podnošenje prijave projekata je 7. travanj ove godine.

D. B. P.

Savez Alpe-Jadran sufinancira projekte

Savez Alpe-Jadran (Alps Adriatic Alliance) objavio je natječaj za sufinanciranje projekata iz zajedničkog proračuna. Moguće je financirati projekte koji se provode na području svih članica Saveza pa tako i Istarske županije. Isto tako, moguće je sufinanciranje pripreme projekata za kandidiranje za financijska sredstva iz drugih izvora Europske unije. Projekti koji se prijavljuju za financiranje mogu pokrivati bilo koju od tih 14 tema odnosno područja, a to su: cjeloživotno učenje; energija i okoliš; Europa; gospodarstvo; inkluzija; kultura; mobilnost; poljoprivreda i etnička baština; ravnopravnost spolova; sport; turizam; visoko obrazovanje; zaštita od elementarnih nepogoda i zdravstvo. Prijavni obrazac potrebno je ispuniti podacima o projektu na engleskom jeziku te ga poslati resornoj koordinacijskoj točki do 31. ožujka ove godine. Za više informacija o natječaju, zainteresirani se mogu obratiti resornim koordinacijskim točkama, kao i Istarskoj županiji u Upravni odjel za međunarodnu suradnju i europske poslove na: gordana.sirol@istra-istria.hr.

D. B. P.

Razgovor

DALIBOR PAUS, NOVI DIREKTOR PULSKOG CENTRA ZA ISTRAŽIVANJE MATERIJALA ISTARSKE ŽUPANIJE

Za osam projekata METRIS dosad povukao 21,3 milijuna eura

Pripremamo nekoliko projektnih prijedloga na trenutno otvorene natječe koje su prvenstveno vezani uz zaštitu kulturnih dobara, pilot akcije u sektoru zaštite okoliša te istraživanje i razvoj naprednih materijala. Centar je rezultat dobro pripremljenih i provedenih projekata financiranih sredstvima EU-a koje je provodila IDA

Razgovarala **Mirjana VERMEŽOVIĆ IVANOVIĆ**
Snimio **Milivoj MIJOSEK**

Dalibor Paus od nedavno je stupio na funkciju direktora METRIS-a, a na to je mjesto došao s mjesta ravnatelja Tehničke škole u Puli. U školi je prvo radio kao nastavnik, a ravnatelj je bio od 2008., punih osam godina. Na pitanje kakvo je stanje zatekao u METRIS-u i koje će promjene prioritetno provesti, kaže da je relativno kratko na dužnosti, te da je prerano za ocjenjivanje zatečenog stanja.

- Rad METRIS-a i ranije sam kontinuirano pratio, poznajem njegovu organizacijsku strukturu i područje djelovanja te ne očekujem veća iznenađenja. Sada, pored redovitih poslova, prioritetno pripremamo prijave projekata na aktualne natječe za dodjelu bespovratnih sredstava, što je dosta zahtjevan posao s obzirom na relativno kratke rokove.

Prijavljen niz projekata

- Koliko ste dosad povukli sredstava iz europskih fondova i za koje projekte? Koje projekte kanite kandidirati u doglednoj budućnosti?

- Sama ustanova Centar za istraživanje materijala Istarske županije METRIS rezultat je dobro pripremljenih i provedenih projekata financiranih sredstvima EU-a koje je provodila Istarska razvojna agencija (IDA). Prije svega, navedeno se odnosi na projekte METRIS i METRIS PLUS, putem kojih je METRIS opremljen i prvih godina djelovanja gotovo u potpunosti i financiran. Do danas je iz europskih fondova povučeno 21,3 milijuna eura, odnosno implementirano je osam projekata. Uz navedena dva najzna-

čajnija projekta, radi se još i o projektima INTERINO, CLUSTER CLUB, CLUSTER POLISEE te NEXT, ROR i SMARTINNO, koji su zaključeni tijekom protekle godine.

U prethodnom razdoblju prijavljen je niz projektnih prijedloga na natječe u sklopu programa transnacionalne suradnje Interreg DUNAV, OBZOR2020, Interreg Central Europea te u okviru Europskog socijalnog fonda. U pripremi je prijava nekoliko projektnih prijedloga na trenutno otvorene natječe. Vezani su prvenstveno uz zaštitu kulturnih dobara, pilot akcije u sektoru zaštite okoliša te istraživanje i razvoj naprednih materijala. Projekti će biti kandidirani na natječe ADRION, OBZOR2020 te INTERREG V-A Slovenija - Hrvatska.

Povećan broj usluga

- Tko su korisnici usluga centra? Osim tvrtki, obraćaju li Vam se i građani?

- Upravo putem provedbe europskih projekata, od osnivanja 2009. godine do danas, METRIS je kontinuiranom nadogradnjom opreme i edukacijom djelatnika uvelike proširio područje djelovanja, odnosno višestruko uvećao broj usluga koje pruža. Od početnog centra za ispitivanje metala, prerastao je u centar koji vrši ispitivanja i na brojnim drugim materijalima, poput polimera, žbuke, kamena te raznim biološkim materijalima. METRIS-ove usluge koristi zaista širok spektar klijenata. Radi se ponajviše o tvrtkama iz sektora metalne, ali i ostalih industrija. Ostvarili smo i izvrsnu suradnju s visokoškolskim i znanstvenim institucijama, komunalnim tvrtkama, institucijama iz područja zaštite kulturnih dobara i farma-

Dalibor Paus, direktor METRIS-a

Želimo biti dinamičan regionalni centar

☀ Pitali smo direktora centra o budućim planiranim projektima. "S obzirom na vrhunsku opremu i stručno osoblje, METRIS vidim kao dinamičan, visokokvalitetan regionalni centar u području ispitivanja materijala i inovativnog istraživanja koji pruža usluge istraživanja i razvoja malim i srednjim poduzećima te industriji, da bi na taj način unaprijedili kvalitetu svojih proizvoda, odnosno razvijali nove, poboljšane proizvode te povećali svoju konkurentnost na tržištu, rekao je Paus i dodao:

"Nastavit ćemo kontinuirano širiti poslovnu suradnju s novim klijentima i sektorima, a kroz specifičnost i kvalitetu svojih usluga. Namjerama nam je biti nositelj suradnje između poslovnog i znanstveno-istraživačkog te obrazovnog sektora i to stoga što znamo na koji način usmjeriti svoje razvojno, znanstveno i istraživačko djelovanje u skladu s potrebama gospodarstva".

ceutske djelatnosti. Suradujemo s 80-tak redovnih klijenata, poput Uljanika, Tehnomonta, Cimosa, karlovačkog proizvođača oružja HS produkt, IGH, Viadukta, Plive te tvrtke GP Krk. Naše klijente zanimaju informacije vezane uz materijale koje donose na analizu: ponekad na temelju donesenog uzorka žele doznati što zagađuje

određeno postrojenje ili pak donose otpadni materijal da bi doznali njegov sastav i potom ga bolje utrhili.

Osim kontrole kvalitete, u METRIS-u je također moguće identificirati o kojem se točno materijalu radi. Kad se radi o istraživanjima na materijalima kulturnih dobara, djelatnici najčešće ispituju sastav pi-

METRIS je od početka otvoren za suradnju s obrazovnim institucijama. I ove smo se godine uključili u realizaciju programa Festivala znanosti, a u planu je provedba niza aktivnosti sa školama. U planu je i jačanje suradnje s Centrom za popularizaciju znanosti Istarske županije

Inženjeri zaduženi za laboratorijski rad

Ispituju sastav pigmenta, veziva, keramike, metalnih predmeta

Osim kontrole kvalitete, moguće identificirati o kojem se točno materijalu radi

Suradujemo s 80-tak redovnih klijenata, poput Uljanika, Tehnomonta, Cimosa, karlovačkog proizvođača oružja HS produkt, IGH, Viadukta, Plive te tvrtke GP Krk. Naše klijente zanimaju informacije vezane uz materijale koje donose na analizu

Širok spektar klijenata, ali i analiza

gmenata, veziva, keramike, metalnih predmeta. Provođe se i istraživanja biološki aktivnih tvari (antioksidanata) u mediteranskim namirnicama poput ulja, vina, ali i začinskog i aromatičnog bilja. Analizira se i identificira pelud u medu te izoliraju prirodne aktivne tvari iz biljnih i životinjskih materijala poput boja i pigmenta - ovisno o potrebi klijenata. Dakle, imamo širok spektar klijenata, ali i analiza.

- Koliko ljudi zapošljavate i na kojim su poslovima konkretno angažirani?

- U METRIS-u je zaposleno sedam djelatnika visoke stručne spreme, od čega ih je četvero inženjerske struke, a troje su polaznici doktorskih studija. Djelatnici inženjerske struke zaduženi su za laboratorijski rad, istraživanje i razvoj inovacija u području materijala prema narudžbi klijenata, rad na projektima zaštite okoliša, istraživanja na kulturnom dobru, provedbu raznih kemijskih i mikrobioloških analiza te zajedno s ostalim djelatnicima, zaduženim za operativno djelovanje i upravljanje Ustanovom, sudjeluju i u provedbi europskih projekata.

Znanost približiti mladima

- Planirate li u otvriti edukacijski centar za učenike tehničkih škola, odnosno namjeravate li povremeno otvoriti vrata da bi se i javnost upoznala s radom centra?

- METRIS je od nastanka otvoren za suradnju s obrazovnim institucijama.

BUZETSKA ULAGANJA U INFRASTRUKTURU DO 2020. GODINE IZNOSIT ĆE OKO 93 MILIJUNA KUNA

Komunalnu infrastrukturu gradit će europskim novcem

Projekt izgradnje javne odvodnje aglomeracije Buzet najveći je projekt u povijesti komunalnih investicija na području Grada Buzeta. Nakon desetak odrađenih projekata financiranih iz EU fondova, otvorila nam se prilika da prijavimo i ovaj opsežniji koji će uz velika financijska sredstva obuhvati veliki broj stanovnika užeg centra grada i okolice, kaže bužetski gradonačelnik Siniša Zulić

Napisala i snimila
Gordana ČALIC SVERKO

Komunalnu infrastrukturu u Buzetu planiraju graditi europskim novcem. Upravo je u tijeku izrada projektne dokumentacije vrijedne 3,51 milijuna kuna koja bi do 2020. godine trebala rezultirati značajnim infrastrukturnim investicijama vrijednim oko 93 milijuna kuna.

- Projekt izgradnje javne odvodnje aglomeracije Buzet najveći je projekt u povijesti komunalnih investicija na području Grada Buzeta i nakon desetak odrađenih projekata financiranih iz EU fondova manjeg financijskog opsega, otvorila nam se prilika da prijavimo i ovaj opsežniji koji će uz velika financijska sredstva obuhvati veliki broj stanovnika užeg centra grada i okolice. Siguran sam da ćemo do kraja godine uspjeti za kandidaturu pripremiti i još nekoliko sličnih projekata, poput izgradnje mreže širokopojasnog Interneta i uređenja šumskih prometnica, optimističan je gradonačelnik Siniša Zulić.

Fondovi i državna sredstva

Ugovor o izradi studijske i projektne dokumentacije za proširenje, rekonstrukciju i izgradnju sustava za javnu odvodnju aglomeracije, vrijedi 3,51 milijuna kuna, od čega će se 85 posto osigurati iz EU fondova, a 15 posto su nacionalna sredstva Grada Buzeta i partnera Istarskog vodovoda, bužetska Park odvodnja potpisala je u

Komunalni zahvati predviđeni su i u starogradskoj jezgri

Uz gradski, u planu i pet manjih pročištača

kolovozu prošle godine.

Nedavno je u Buzetu predstavljen nacrt studije izvodljivosti vodno komunalne infrastrukture aglomeracije Buzet, a prezentirao ga je predstavnik tvrtke LINEAL d.o.o. Maribor ispred zajednice ponuditelja među kojima je nekoliko tvrtki iz Slovenije, Austrije i Hrvatske.

Tehničke varijante sprovedene studijom izvodljivosti, temeljnim dokumentom studijsko projektne dokumentacije potrebne za prijavu gradnje vodno komunalne infrastrukture za sufinanciranje iz fondova Europske unije, ukazuju na opravdano ulaganje u izgradnju sustava javne odvodnje na bužetskom po-

dručju, kojim bi se povećala pokrivenost sustava odvodnje, izvršila rekonstrukcija uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u Buzetu, rekonstrukcija postojećeg sustava odvodnje te rekon-

strukcija vodoopskrbnog sustava.

Nacrt studije izvodljivosti prezentiran je i pred komisijom JASPERS (Joint Assistance in Supporting Projects in European Regi-

ons) u Zagrebu od koje se ovih dana očekuje eventualne primjedbe i preporuke obuhvata Aglomeracije Buzet na temelju čega se ide dalje u izradu projektne dokumentacije.

Prema nacrtu studije izvodljivosti, ukupna vrijednost ulaganja za područje aglomeracije Buzet iznose oko 93,1 milijuna kuna, od čega se 80 milijuna kuna odnosi na izgradnju oko 10 kilometara novog kanalizacijskog sustava te rekonstrukciju 8,7 kilometara postojećeg sustava javne odvodnje kao i rekonstrukciju i dogradnju postojećeg gradskog pročištača, a 13 milijuna kuna na rekonstrukciju oko 10 kilometara vodoopskrbne mreže u trasama izgradnje sustava odvodnje i starogradske jezgre gdje će se graditi nova vodosprema.

Predviđeno je oko 72 posto investicije sufinancirati sredstvima EU fondova, a ostalo su nacionalna sredstva, Hrvatskih voda i partnera u projektu.

- Kompletan projektno tehnička dokumentacija trebala bi biti gotova do kraja lipnja ove godine, slijedi aplikacija projekta na EU fondove, radovi bi počeli 2017. godine, a dovršili bi se 2020. godine, izjavila je direktorica "Park odvodnje" Ervina Kisiček. Cilj je prijava za EU sufinanciranje u programskom razdoblju struktur-

nih fondova 2014.-2020. godine. Postojeći pročištač sagrađen je 1978. godine kapaciteta od 7.200 ekvivalent stanovnika II stupnja pročišćavanja s ispustom u vodotok Mala Huba i dalje u rijeku Mirnu, a nalazi se na poplavnom području, okružen sa tri vodotoka. Planiranim zahvatom predviđena je njegova rekonstrukcija, sanacija i dogradnja te povećanje kapaciteta s postojećih 7.200 na 8.200 ekvivalent stanovnika. Ovim nacrtom, planirana je i izgradnja pet uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kapaciteta 100 ES, no ključan stav biti će Guidance Note - upute za postupanje JASPERS-a.

Dokumentacija do kraja lipnja

Na gradskom pročištaču, pored tehnološkog rješenja nadogradnje tehnoloških linija obrade vode i mulja, trebat će predvidjeti odgovarajuće hidrotehničke mjere obrane od poplava sukladno analizi poplavnih linija jer se u razdoblju od 30 godina mogu pojaviti tri kritična poplavna vala. Predstavnik Hrvatskih voda, ujedno voditelj projektnog tima za aglomeraciju Buzet, Davor Kalčić, napomenuo je da će se tehnološka nadogradnja u obradi mulja, morati napraviti sukladno direktivama Europske unije.

Na bužetskom području zadnjih pet godina uložena su značajna sredstva u javnu vodoopskrbu i odvodnju, a ovaj najnoviji projekt početak je jednog od ključnih programa u tom smjeru gdje bi sustav javne odvodnje trebao biti riješen za veći dio Buzeta i okolnih naselja koja pripadaju aglomeraciji Buzet. Zahvaljujući suradnji s Istarskim vodovodom na određenim lokacijama će se uz mrežu javne odvodnje raditi i na poboljšanju vodoopskrbne infrastrukture.

Naime, Bužestina se nalazi u brdsko planinskom i velikim dijelom vodozaštitnom području pa su glavni ciljevi projekta postizanje odgovarajuće zaštite okoliša i usklađenje sa EU direktivama, čime će se osigurati kvalitetno i kontinuirano pružanje potrebne usluge vodoopskrbe i odvodnje, u cilju poboljšanja kvalitete života, stanja okoliša i zaštite voda.

Riješiti cijeli sustav javne odvodnje

Buzet je godinama kontinuirano ulagao u izgradnju sustava javne odvodnje, od 1978. godine kada je izgrađen glavni kolektor s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda, ujedno među prvima u tadašnjoj državi. "Taj tehnološki koncept uređaja zadržan je do današnjih dana i uz niz preinaka radi zadovoljavajuće s II stupnjem pročišćavanja. Zato smo trenutno u puno povoljnijoj situaciji no većina drugih gradova u Hrvatskoj i vjerujemo da ćemo do 2020. godine, tri godine ranije od predviđenog roka koji je prema revidiranom planu provedbe vodnogomunalnih direktiva Hrvatske zacrtan 2023. godine, uspjeti na prihvatljiv način riješiti cjelokupni sustav javne odvodnje, uvjeren je direktorica "Park odvodnje" Ervina Kisiček.

EKOLOGIJA U SVAKODNEVNOM RADU PULSKOG VRTIĆA MASLAČAK

Uzgajaju voće, povrće i brinu o životinjama

Paze na savjesnu potrošnju struje i vode, otkrivaju alternativne izvore energije, recikliraju otpad i od njega stvaraju nove vrijednosti. Imaju i eko patrolu koja provjerava čistoću i urednost vrtićkog dvorišta te racionalnu potrošnju energenata

Piše **Kristina FLEGAR**

Ekologija je prisutna na svakom koraku u pulskom Dječjem vrtiću Maslačak, koji djeluje već 24 godine, a danas ima 40 polaznika. U svakodnevnom radu i igri odgajateljice je približavaju djeci na jednostavan, razumljiv, zabavan i zanimljiv način. Ovdje stasaju neki novi, ekološki osviješteni klinci koji će usvojena znanja i obrasce ponašanja sasvim prirodno primjenjivati u daljnjem životu i kad odrastu.

Poticajno okruženje

Paze na savjesnu potrošnju struje i vode, otkrivaju alternativne izvore energije, recikliraju otpad i od njega stvaraju nove vrijednosti, upoznaju i poštuju floru i faunu kopna i mora, uzgajaju voće i povrće u svom vrtu i zdravo se hrane. Posebno je zanimljivo i živo u Laboratoriju profesora Baltazara, koji je osmislio složan, maštovit i vrijedan vrtićki tim na čelu s osnivačicom, ravnateljicom i odgajateljicom Morenom Ravnić. Za opremanje i funkcioniranje laboratorija, od Zaklade Adris su dobili 30 tisuća kuna. O vrijednosti ovog Maslačkovog projekta rječito svjedoči činjenica da je kao jedan od finalista izabran između čak 736 prijava.

-Cilj nam je nizom malih laboratorija nastaviti stvarati poticajno okruženje u kojemu će djeca, igrajući se i manipulirajući različitim materijalima i instrumentima, među kojima su posebno vrijedni mikroskopi, otkrivati i obogaćivati svoje znanje, buditi znatiželju i istraživački duh, poticati kreativnost i, ujedno, buditi i razvijati

Pozitivan primjer

Ekologija im je najdraža igra

Sudjeluju i roditelji

U projektu uz Morenu Ravnić sudjeluju i odgajateljice Anita Smokrović, Kristina Drašić, Nika Ravnić i Klaudija Banković a uključeni su i vanjski suradnici, među kojima udruga Zemlja zabave - Ludi laboratorij i Gradska knjižnica i čitaonica Pula, točnije njena dječja knjižnica. Doprinos su, naravno, dali i roditelji koji su se uključivali u istraživačke aktivnosti, dijelili svoje znanje, ali i sami učili i otkrivali nove činjenice.

ekološku svijest od malih nogu. Laboratorij profesora Baltazara osmišljen je kao nastavak dosad provedenih uspješnih aktivnosti. Omogućili smo usvajanje spoznaja o struji, vodi, otpadu, biljkama, kukcima i moru, provodili male pokuse, istraživali u prirodi, rekla je Ravnić.

Po njenim riječima, Maslačak se dokazao kao vrtić u kojemu djeca najveći dio vremena provode vani, uzgajaju voće i povrće, hrane se zdravo, istražuju pojave i okoliš koji ih okružuje, brinu o životinjama u svojoj okolini - kokicama, konjima, ovcama i svinjama te kroz igru postaju pravi mali istraživači, znatiželj-

Morena Ravnić i mali ekolozi iz Maslačka

ni promatrači koji poštuju druga živa bića i vode brigu o svom okolišu.

-Prateći djecu, uočili smo da fantastično reagiraju na dodatne sadržaje koje smo za njih sami osmislili s vrlo skromnim sredstvima, a to nas i motivira da nastavimo unapređivati svoj rad igrama i modelima koji će omogućiti još bolji rast i razvoj svih mališana u vrtiću, ispričala je Ravnić.

Ništa ne bacamo u prirodu

Kako to funkcionira u praksi, jedva su nam dočekali pokazati Matija, Noel, Ema, Raul, Marta, Kristina, Ajla, Niko i Leona. Disciplinirano su obukli bijele kute i stavili zaštitne naočale da bi nam pokazali kako se filtrira voda, kako se izgaranjem svijeće u

staklenoj posudi stvara tlak, koji su efekti umjetno stvorenog oblaka i koje sve "sićušne stvari" možete otkriti pogledom u mikroskop.

- Mi ništa ne bacamo u prirodu, već svaka stvar ima svoje mjesto. U plavu kantu ide papir, u žutu plastika, a u zelenu staklo!, upućuju nas u jedan glas.

Papir koji su tako odvaljali i s njim odradili cjelovit proces recikliranja, kaširali su i od njega kreirali divovske puzzle. Razne prirodne materijale ugradili su u taktilne ploče, dok su stare lonce, plastične čaše, vrećice i čavle pretvorili u glazbene instrumente i zvučnu igru. Ukrasni predmeti i cijele građevine u Maslačku mogu nastati od neočekivanih predmeta poput čepova, tetrapak kutija i kartonskih tuljaka. Kako

probali med...; "Istraživali smo i učili imena biljaka koje rastu u prirodi", "Napravili smo kućicu za glistu, hranili je i promatrali kako čisti tlo, a onda smo je vratili u prirodu", samo su neke od brojnih informacija koje smo u kratko vrijeme dobili od neumornih malih ekologa i znanstvenika.

Vrtić sa zelenom zastavom

Oni su uključeni i u eko patrolu koja provjerava čistoću i urednost vrtićkog dvorišta te racionalnu potrošnju energenata. Eko patrola je samo jedan od elemenata koji su Maslačku donijeli Zelenu zastavu i titulu Međunarodne eko škole u Hrvatskoj, koju ponosno nosi već treću godinu. Vrtić je snimio i svoj CD, naslovljen "Raspjevani maslačak", a među autorskim pjesmama istaknuto mjesto pripada njegovoj Eko himni.

- Pomoću didaktičkih kitova, modela i sličnih pomagala ekologija je kod nas postala sastavni dio igre, zapravo najdraža dječja igra, a načela održivog razvoja usvojena su bez po muke. Svim našim polaznicima, bez obzira na dob, omogućili smo da postanu znanstveno pismeni te da u dobi kad se navike najlakše usvajaju i rađa istraživački duh, stvore pozitivan stav prema prirodnim znanostima i zaštiti okoliša. Vrata našeg laboratorija spremni smo otvoriti drugim vrtićima i djeci dati priliku da prenose svoja znanja i iskustva i drugim vršnjacima, kako to već čine unutar vrtića i svojim roditeljima, napomenula je Ravnić.

Uz nju u projektu sudjeluju odgajateljice Anita Smokrović, Kristina Drašić, Nika Ravnić i Klaudija Banković, uključeni su i vanjski suradnici, među kojima udruga Zemlja zabave - Ludi laboratorij i Gradska knjižnica i čitaonica Pula, točnije njena dječja knjižnica. Doprinos su, naravno, dali i roditelji koji su se uključivali u istraživačke aktivnosti, dijelili svoje znanje, ali i sami učili i otkrivali nove činjenice.

Meni je bilo naaajbolje kad smo u prirodi otkrili tragove zeca i divlje svinje!," "Sviđalo mi se kad smo išli kod pčelara i gledali košnice i pčele kako rade i

sklopiti strujni krug, kako pokrenuti mini - generator i iskoristiti snagu vjetrenjače, samo su neka od uzbudljivih otkrića.

Zanimljivošću nije zaostalo ni kompostiranje bio otpada (ostataka voća i drugih namirnica), a među uspjelim eksperimentima zabilježeni su i taloženje zemlje u vodi, mjerenje i vaganje leda te cijeli niz prošlogodišnjih istraživanja svjetlosti i sjena, na osnovu kojih je i "izrastao" Laboratorij profesora Baltazara. Spomenuti valja i meteorološku stanicu, eko vrt s pomidorima, salatama, kapulom, krastavcima i tikvicama, njegovanje voćnjaka i sadnju biljaka - hidroponija koje se uzgajaju bez tla.

“SOCIJALNA ZADRUGA” POBJEDNIČKI PROJEKT DRUŠTVENOG PODUZETNIŠTVA U ISTRI

Centar bi riješio problem otpada i nezaposlenosti

Projekt se temelji na ideji prevencije nastanka otpada i na njegovoj ponovnoj upotrebi odnosno objedinjavanju ekološke svijesti, socijalne inkluzije i održive ekonomije. Na taj način želimo potaknuti alternativne životne stilove koji doprinose održivosti lokalne zajednice, ali i poboljšati poduzetničku klimu, veli Dušica Radojčić

Piše **Borka PETROVIĆ**

U sklopu natječaja projekta SLOHRA SOCIONET kao najbolja ideja društvenog poduzetništva u Istarskoj županiji odabrana je poslovna ideja pod nazivom “Regionalni centar za ponovnu uporabu - Socijalna zadruga”, autorica Božice Peruško i Dušice Radojčić. Odlučilo je tako stručno povjerenstvo u čijem su sastavu bili predstavnici Istarske razvojne agencije, Hrvatske gospodarske komore-županijske komore Pula i Zaklade za poticaje partnerstva i razvoja civilnog društva Istarske županije.

Utemeljena poslovna ideja

Ova se poslovna ideja temelji na planu osnivanja socijalne zadruge - regionalnog centra za ponovnu uporabu, koji bi zapošljavao marginalizirane ciljne skupine te djelovao u sferi prerade i ponovne uporabe i reciklaže otpadnih materijala, s ciljem plasiranja novih proizvoda na tržište. Povjerenstvo je ocijenilo da taj projekt ima najbolje utemeljenu i razvijenu poslovnu ideju, s najvećim planiranim širim društvenim učinkom i potencijalom razvoja, što je jedan od glavnih elemenata uspješnog društvenog poduzetništva.

Tim smo povodom porazgovarali s Dušicom

Najbolja ideja

Radojčić, inače predsjednicom Zelene Istre, te ju upitali što projekt podrazumijeva, koga planiraju u njega uključiti i na kraju krajeva, kada će zaživjeti.

- Centrom za ponovnu uporabu u Istarskoj županiji osnivači pokreću korisni poduzetnički poduhvat koji spaja ekono- msk, okolišne i socijalne ciljeve. Na taj način daju svoj doprinos rješavanju dva goruća društvena problema - gospodarenje otpadom i nezaposlenost. Nositelj projekta bit će Socijalna zadruga osnovana s ciljem poticanja zapošljavanja teško zapošljivih osoba kroz prikupljanje, obradu ili proizvodnju i prodaju proizvoda od recikliranog tekstila ili prodaju otpadnog tekstila, veli nam Radojčić.

Kako napominje, Strategija gospodarenja otpadom RH nalaže implementaciju hijerarhije gospodarenja otpadom, na čijem su prvom mjestu prevencija nastanka otpada i ponovna upotreba otpada, ujedno dvije najzanimljivije aktivnosti u gospodarenju otpadom u Hrvatskoj.

- Naša se ideja temelji upravo na ideji prevencije nastanka otpada i na njegovoj ponovnoj upotrebi odnosno objedinjavanju ekološke svijesti, socijalne inkluzije i održive ekonomije. Na taj način želimo potaknuti alternativne životne stilove koji doprinose održivosti lokalne zajednice, ali i poboljšati poduzetničku klimu u području gospodarenja otpadom, koja je izuzetno perspektivno, iako u segmentu koji predlažemo nisko profitabilno, veli jedna od autorica projekta.

Prevencija nastanka otpada

Ističući kako je upravo cilj Europske unije dostizanje stupnja recikliranja otpada od 50 posto do 2020. godine veli kako Hrvatska za tim dosta zaostaje i mali su izgledi da će se uskladiti s tim ciljem ukoliko se ne podupru upravo inicijative kakvu oni predlažu. Jedan od pozitivnih učinaka predloženih aktivnosti je svakako smanjivanje količine otpada na odlagalištima i potrebe za novim materijalima.

Radojčić veli kako Fond za zaštitu okoliša i

energetsku učinkovitost uskoro objavljuje smjernice za centre za ponovnu uporabu i njihova će zadruga uskladiti svoje aktivnosti s njima.

- U projekt osnivanja socijalne zadruge i cijeli poduhvat nismo krenuli sami. “Know-how” i sredstva za pokretanje posla istarskom centru pruža postojeća socijalna zadruga iz Čakovca, Humana Nova. Zadruga djeluje od 2012. godine i na opisanim poslovima već zapošljava 15-tak osoba u Međimurskoj županiji, a riječ je o pripadnicima skupina koje inače teško nalaze posao. Ako mogu oni u Međimurskoj županiji, zašto ne bismo i mi, pita se Radojčić te napominje da je Humana Nova pokrenula projekt osnivanja čak pet regionalnih centara za ponovnu uporabu i za to iz dva izvora osigurala početna sredstva. Projekt su financijski podržali Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i Europski socijalni fond.

No, iako je projekt prijavljen na natječaj za sredstva iz Europskog socijalnog fonda i prošao na

natječaju još u srpnju 2015., od tada se čeka potpisivanje ugovora. Sve je “zapelo” kako pojašnjava Radojčić na “poslovičnoj hrvatskoj aljkavosti”, ovog puta Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, koje je nadležno za potpisivanje ugovora, a koji iz njima nepoznatog razloga s time odugovlači. Zbog toga bi nužni regionalni centri za ponovnu uporabu mogli imati ozbiljnih problema.

Inače, projekt predviđa naknadno udruživanje svih regionalnih centara u krovnu organizaciju s ciljem zajedničkog promišljenog nastupa i plasmana proizvoda na hrvatskom i europskom tržištu. Socijalna zadruga iz Čakovca, inicijator osnivanja regionalnih centara po Hrvatskoj, danas djeluje u dva poslovna prostora, proizvodna pogona u Čakovcu veličine 340 m². Šivaonica zadruge opremljena je strojevima za šivanje, strojevima za pranje i sušenje rublja, glačalom i stolom za glačanje, kompresorom, krojačkim stolom i nožem za krojenje, te namještajem.

- Na sličan način bi se opremio i prostor u Puli, s

tim da nam treba i prodajni prostor u kojem bismo otvorili second hand dućan. Najveći problem bit će nam pronalazak prikladnog prostora, koji mora imati barem oko tisuću kvadrata s pristupom za teže pokretljive osobe i vozilima za istovar. Svaka pomoć u prijedlozima u pronalaženju takvog prostora u Puli i okolici je dobrodošla, poručuje Radojčić.

Udruživanje centara

Dakle, kako ponavlja, u osnivanjem istarske zadruge kreće se čim HZZO pripremi dokumente za potpisivanje ugovora za sredstva iz Europskog socijalnog fonda. - Nadamo se da će to biti uskoro jer već imamo desetak zainteresiranih lokalnih udruga i pojedinaca. Neki su u projekt, poput Zelene Istre, ušli iz entuzijazma, neki zbog potreba svojih korisnika. Upravitelj zadruge će najprije na obuku u čakovečku zadrugu, a zatim će stečeno znanje primijeniti u Puli. Bit će nam potrebna suradnja s općinama, gradovima, županijom i komunalnim poduzećima i nadamo se da će oni znati prepoznati korist naše inicijative, veli Radojčić.

Na pitanje je li društveno poduzetništvo zaživjelo u Istri Radojčić veli kako ono u nekim oblicima postoji, ali uz financijsku podršku tijela uprave. - Naš projekt se od toga razlikuje po tome što nije projektnog tipa ni ograničenog roka, trajanja, već dugoročno i samostalno mora opstati na tržištu, zaključila je Radojčić.

Glavni urednik:
Ranko Borovečki

Urednica priloga:
Danijela Bašić-Palković

Izdavač:
Glas Istre novine d.o.o.

Prilog izlazi prve srijede u mjesecu
Prilog je realiziran u suradnji s Istarskom županijom